

A könyvtárközi kölcsönzés kisebb változtatásainak is már nagy a hozadéka

Az elmúlt öt évben az USA-beli *Hilbert College* (New York állam, Hamburg város) *McGrath Könyvtár*ában számos újítást vezettek be, köztük néhány a könyvtárközi kölcsönzést érintette. A könyvtárnak megközelítőleg 30 000 kötetes az állománya, a munkatársak száma hat és az intézménynek 1000 hallgatója van. 2004-től a bevezetett módosítások következtében a könyvtárközi kölcsönzések száma fokozatosan nőtt, a teljesített kérések száma 30%-kal emelkedett. Melyek voltak az apró, de eredményes változtatások?

- Áttérés a papírról az online megrendelésre: a könyvtár weboldalán online kérelmet hoztak létre. Ezzel lényegesen csökkent a kérések teljesítésének ideje, hiszen az oktatók vagy a hallgatók bárhol kitölthetik a kérelmet, azt azonnal elküldhetik, nem kell bejönniük a könyvtárba. A kitöltés után azonnal e-mail megy a könyvtárközi kölcsönző könyvtárosnak a szükséges információkkal.
- Az EBSCO adatbázisokban való keresés közben könyvtárközi kérés küldése: ha az oktatók vagy a hallgatók olyan cikket találnak az EBSCO adatbázisokban, amelyhez nem tartozik teljes szöveg, akkor lehetőségük van a cikket azonnal könyvtárközi kölcsönzéssel megkérni. A megtalált, teljes szöveg nélküli cikkeknél rögtön megjelenik számukra egy a könyvtárközi kölcsönzést felkínáló üzenet, és ha ezt a lehetőséget választják, akkor máris megjelenik a kívánt cikk adataival kitöltött kérelem, amelyhez már csak saját személyes adataikat kell hozzátenniük. Ugyanúgy, mint a webes űrlapnál, ennek elküldése után is automatikus e-mail megy a könyvtárosnak, aki máris elkezdheti végrehajtani a tennivalókat. Ez a módosítás kényelmes a felhasználók számára, mert a keresésüket nem kell megszakítani és átlépni a könyvtári kérelem űrlapra, hanem folytathatják az adatbázisban a kutakodást.
- Cikkek e-mailes küldése az olvasóknak: a teljesített kéréseket közvetlenül elküldik az oktatóknak

vagy hallgatóknak e-mail mellékleteként, a cikkeket nem nyomtatják ki, nem kell értük bemenni a könyvtárba. Ez az újítás is jelentősen csökkentette a teljesítések idejét és még kényelmesebbé tette a szolgáltatást, mert a felhasználóknak nem kell ezért felkeresniük a könyvtárat.

- A könyvtárközi kölcsönzés marketingje a könyvtári oktató kurzusok keretében: a könyvtári órák anyagában mindig szerepel a könyvtárközi kölcsönzés mint könyvtári szolgáltatás bemutatása. Az órákon a hallgatók a keresések gyakorlása közben azonnal meg is rendelhetik a számukra fontos dokumentumokat; így a gyakorlatban is tapasztalják a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségeit és hasznát.
- Marketing az információkeresési órákon: a könyvtári órákon kívül az információkeresést oktató kurzuson is tanítják a könyvtárközi kölcsönzést (ezekre évente egyszer kerül sor).
- Marketing a tájékoztató pultnál: a tájékoztató könyvtárosok is bátorítják a hallgatókat a könyvtárközi kölcsönzés igénybe vételére. Ha egy hallgató kérdéssel fordul a tájékoztató könyvtárhoz, az mindig felhívja a figyelmét a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségére is. Ha a hallgató éppen akkor nem is szeretné igénybe venni a szolgáltatást, a későbbiekben erre még sor kerülhet.
- Marketing az oktatóknak a kapcsolattartó program keretében. A könyvtárközi kölcsönzések száma 2004-től igen megemelkedett az oktatók körében. A könyvtár akkor vezette be a kapcsolattartó programját, vagyis az oktatókkal szorosabb kapcsolatot épített ki. Ez azt jelenti, hogy gyakrabban kommunikálnak az oktatókkal speciális szakterületük szakirodalmi igényeinek kielégítését segítve.

Az apró módosítások jelentős emelkedést eredményeztek a könyvtárközi kölcsönzésben. Az állománygyarapításra szánt összegek csökkenése együtt jár a könyvtárak közötti kölcsönzési forga-

lom növekedésével. Az olvasók többször használnak adatbázisokat is, ami szintén hozzájárul a kérések emelkedéséhez. Az McGrath Könyvtár könyvtárközi kölcsönző könyvtárosai továbbra is keresik a még jobb szolgáltatási módszereket, eljárásokat.

/CURRY, Elisabeth: Little Changes to Interlibrary Loan Services make a Big Difference at a Small Academic Library. = Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery & Electronic Reserve, 19. köt. 4. sz. 2009. p. 287–290./

(Burmeister Erzsébet)